dienas bizness
Ceturtdiena, 2018. gada 10. maijs
Redaktore: Ingrīda Drazdovska
Tālr. 67063108, e-pasts: bizness@db.lv

ADVOKATŪRA

Koleģiāla sacensība

Visticamāk, tuvākajā laikā zvērinātu advokātu biroju skaits Latvijā būtiski nemainīsies un lielo biroju apvienošanās nav gaidāmas

DB apkopotais zvērinātu advokātu biroju TOP liecina, ka pēdējos gados tā augšgalā būtiskas izmaiņas nav notikušas, pirmais trijnieks pēc advokātu un to palīgu kopskaita palicis nemainīgs. Daži biroju vārdi gan vairs topā nav sastopami.

Pēc iepriekšējos gados notikušajām vairākām zvērinātu advokātu biroju apvienošanām un saplūšanām šis gads solās būt mierīgāks. Nozares pārstāvji neprognozē lielo biroju spēku apvienošanu, lai gan neizslēdz, ka mazie biroji varētu izšķirties par šādu soli.

Iespējams, šogad varētu tikt pieņemti grozījumi Advokatūras likumā, kas paredz vairākus jauninājumus, kuri skar gan pašu zvērinātu advokātu biroju darbību, gan arī to klientus.

Darba netrūkst

«Augošas ekonomikas ietvaros palielinājies ir vidējā un lielā segmenta uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumu skaits. Jācer, ka valsts uzņēmumu kapitāla daļu kotācijas ideja, ko premjers Māris Kučinskis ir vairākkārt paudis gan pagājušajā gadā, gan šogad, nepaliks tikai idejas līmenī un mēs jau šogad redzēsim arī reālus IPO (sākotnējā publiskā piedāvājuma) projektus, lai kaut nedaudz tuvotos pārējo Baltijas valstu kapitāla tirgu aktivitātei. Šis fons nodrošina uzņēmēju optimismu un ģenerē jaunus uzdevumus arī zvērinātiem advokātiem.

Gada otrajā pusē prognozējams darba pieaugums saistībā ar iespējamām izmaiņām banku regulējuma un uzraudzības jomā. Ja piepildīsies visnotaļ optimistiskās Eiropas Centrālās bankas un Latvijas Bankas prognozes par Latvijas ekonomikas izaugsmi, šis būs vēl viens labs gads,» runājot par darba apjomu, norāda ZAB *Cobalt* vadošais partneris, zvērināts advokāts Lauris Liepa. Arī ZAB *Ellex Kļaviņš* vadošā partnere un zvērināta advokāte Līga Mervina norāda, ka tirgus ir ļoti aktīvs virknē nozaru, īpaši darījumos ar nekustamo īpašumu, dabas resursiem un infrastruktūras objektiem. Gada sākumā piedzīvotās svārstības finanšu sektorā ietekmējušas optimismu šajā nozarē, pašas bankas ir krietni piesardzīgākas, tomēr vispārēju ietekmi uz darījumu vidi advokāti neizjūtot. Otra nozīmīga lieta, pēc viņas minētā, ir gaidāmās GDPR jeb *Vispārējās datu aizsardzības regulas* stāšanās spēkā maija beigās.

«Pēc Advokātu padomes mandāta esam palīdzējuši izstrādāt vadlīnijas advokātiem un advokātu birojiem, lai mūsu visu darbības atbilst gaidāmās regulas normām. Tomēr dabiski, ka lielākā daļa laika aiziet, palīdzot šajos jautājumos klientiem. Jāsaka, ka viņu gatavības līmenis ir ļoti atšķirīgs. Runājot par konkurenci nozarē, tā, protams, pastāv un šobrīd ir veselīga. Ir sajūta, ka tirgus ir piesātināts gan pieprasījuma, gan piedāvājuma pusē – darba pietiek visiem, bet arī klientiem ir, no kā izvēlēties. Nemitīgi domājam, kā strādāt efektīvāk un nodrošināt klientiem maksimāli labu pakalpojumu par pievilcīgu cenu,» piebilst L. Mervina.

Savukārt L. Liepa skaidro, ka advokātu skaits un proporcija pret iedzīvotāju skaitu, tostarp ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaitu Latvijā ir viena no zemākajām Eiropas Savienībā (ES). Tas nozīmē, ka advokātu nodarbinātība ir augsta un nevaram lietot apzīmējumu *konkurence* šī jēdziena tiešākajā nozīmē.

«Dažos segmentos, piemēram, banku un finanšu pakalpojumi vai kompleksi liela mēroga darījumi, ir nodrošināts plašs advokātu biroju piedāvājums un klientiem ir izcilas izvēles iespējas. Starp advokātiem un advokātu birojiem drīzāk pastāv koleģiāla sacensība un sadarbība klientu interesēs. Aktīva klientu pieprasījuma apstākļos parasti apvienošanās nav raksturīgas, jo tas pamatīgi kavētu biroja spējas izpildīt klientu uzdevumus. Šādos brīžos raksturīgi, ka no lielākiem birojiem atdalās nelielas profesionālas komandas vai atsevišķi advokāti, kuri sāk patstāvīgu praksi,» atzīmē L. Liepa.

INFORMĀCIJAI

Lielākie zvērinātu advokātu biroji pēc zvērinātu advokātu un palīgu skaita 2018. gadā*

Vieta		ZAB Kopā	Advokātu skaits	Palīgu skaits
1.	Cobalt	30	26	4
2.	Sorainen	25	20	5
3.	Ellex Kļaviņš	24	19	5
4.-6.	TGS Baltic	13	9	4
4.-6.	Vilgerts	13	8	5
4.-6.	Rode un Partneri	13	9	4
7.	Evershed Sutherland Bitāns	12	8	4
8.-9.	Fort	11	10	1
8.-9.	Dzanuškāns&Partneri	11	10	1
10.	Rusānovs&Partneri	10	6	4
11.-12.	Klotiņi un Serģis	9	7	2
11.-12.	Primus	9	8	1
13.-14.	IUSTUS	8	8	0
13.-14.	Rodl&Partner Legal	8	7	1
15.-16.	Kronbergs Čurkste Derling	7	7	0
15.-16.	Davidsons un Partneri	7	5	2
17.-24.	KPMG	6	4	2
17.-24.	Ramiņa un partneri	6	5	1
17.-24.	Rektiņa un Mūze	6	6	0
17.-24.	O.Cers un J.Jurkāns	6	6	0
17.-24.	A.P un Partneri	6	5	1
17.-24.	Skrastiņš un Dzenis	6	6	0
17.-24.	Spīgulis&Kukainis	6	4	2
17.-24.	Triniti	6	6	0
25.-37.	Bļugers un Plaude	5	5	0
25.-37.	Deloitte Legal	5	4	1
25.-37.	Loze&Partneri	5	4	1
25.-37.	Reihmanis&Partneri	5	5	0
25.-37.	A.Kazačkovs un partneri	5	5	0
25.-37.	Amicus Curiae	5	5	0
25.-37.	Glimstedt	5	5	0
25.-37.	Intellexi	5	5	0
25.-37.	Ludiņš un Krastiņš	5	5	0
25.-37.	M.Supes birojs	5	5	0
25.-37.	Rīgas 3. zvērinātu advokātu birojs	5	5	0

*atlasīti ZAB, kuros ir vismaz 5 zvērināti advokāti bez tiem, kam apturēta darbība

LATVIJAS ZVĒRINĀTU ADVOKĀTU PADOME

Advokātu skaits un proporcija pret iedzīvotāju skaitu Latvijā ir viena no zemākajām Eiropas Savienībā. Tas nozīmē, ka advokātu nodarbinātība ir augsta un nevaram lietot apzīmējumu *konkurence* šī jēdziena tiešākajā nozīmē.

LAURIS LIEPA, ZAB COBALT VADOŠAIS PARTNERIS, ZVĒRINĀTS ADVOKĀTS.

Skaits saglabāsies

«Maz ticams, ka gaidāmas apvienošanās lielo biroju vidū. Esam sasnieguši racionālas izaugsmes pozīcijas. Tomēr šāda veida aktivitātes nav izslēgtas mazāku biroju vidū, jo klienti pieprasa arvien lielāku specializāciju, kuru mazā birojā grūti nodrošināt,» pauž L. Mervina. Kā piemēru viņa min tehnoloģijas, jo arī zvērinātu advokātu birojiem ir jāvirzās kopsolī ar laiku un jau šobrīd tiek izmantotas iespējas, ko sniedz tehnoloģiju un mākslīgā intelekta attīstība. Tas arī ir galvenais temats sarunās par advokātu biroju nākotnes attīstības tendencēm. Viņa norāda: «Piemēram, *Ellex* Baltijas birojos esam sākuši testa režīmā izmantot *Luminance* – mākslīgā intelekta rīku, kas jau šobrīd *due dilligence* (padziļināta izpēte – DB) procesā spēj sameklēt un uzrādīt riskantos punktus dažādos dokumentos. Tehnoloģisks risinājums jau šobrīd spēj to izdarīt, un mums nav noteikti jānodarbina cilvēks liela apjoma materiālu apstrādei. Tomēr jānorāda, ka biroju nākotne noteikti nav saistīta ar cilvēka faktora izslēgšanu, bet gan maksimālas pievienotās vērtības radīšanu. Tiesa, šobrīd neatbildēts ir jautājums – kā izaudzināsim pieredzējušus speciālistus, kas spēs dot augstvērtīgus padomus sarežģītās situācijās, ja viņu iespēju augt no apakšas lielā mērā izslēgs mākslīgais intelekts.»

L. Liepa uzskata, ka Latvijā zvērinātu advokātu biroju apvienošanās ir iespējamas, tam ir labvēlīgi tirgus apstākļi. Tomēr, visticamāk, advokātu biroju skaits un to izmēri tuvākajā laikā būtiski nemainīsies. Viņaprāt, Latvijā advokātu biroju skaits pret mūsu valsts tautsaimniecību ir salīdzinoši mazāks nekā citviet Ziemeļvalstīs. Tālākā nākotnē advokatūras un advokātu perspektīva ir primāri atkarīga no valsts ekonomiskajiem rādītājiem.

Vairāki jauninājumi

Iespējams, jau šogad varētu tikt pieņemti grozījumi *Advokatūras likumā*. Grozījumi daļēji skars arī biroju klientus. «Ar grozījumiem likumā ir paredzēts precīzāk definēt zvērinātu advokātu biroju veidus un to tiesisko statusu. Tajos ir paredzēts, ka biroji tiks reģistrēti zvērinātu advokātu biroju reģistrā kā tiesību subjekti vai kā privāto tiesību juridiskās personas,» stāsta ZAB *Deloitte Legal* partneris, zvērināts advokāts Māris Liguts. Viņš skaidro, ka pirmajā gadījumā zvērinātu advokātu biroji veic grāmatvedību kā individuāli praktizējošs zvērināts advokāts un savā vārdā var iegūt tiesības un uzņemties saistības, tostarp būt darba devējs un nodokļu maksātājs. Savukārt zvērinātu advokātu birojs kā privāto tiesību juridiskā persona ir juridiskā persona, kura veic grāmatvedību kā personālsabiedrība, un savā vārdā var iegūt tiesības un uzņemties saistības, iegūt mantu, būt darba devējs un nodokļu maksātājs.

Pēc M. Liguta teiktā, būtiski, ka grozījumi daudz precīzāk noteiks zvērinātu advokātu biroju un tajā praktizējošo zvērinātu advokātu atbildību, kā arī daudz detalizētāk paredzēs klienta tiesības prasīt atlīdzību par zaudējumu, kas nodarīts, sniedzot juridisko palīdzību, aiz rupjas neuzmanības vai ļaunā nolūkā.

Tāpat grozījumi skar obligāto zvērinātu advokātu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, kas ir jaunums, jo šobrīd likums neparedz šādu apdrošināšanu, taču iespējamie grozījumi neapšaubāmi skars visus zvērinātus advokātus, jo gan advokātu, gan viņu palīgu profesionālās darbības rezultātā iespējamā zaudējuma risks būs obligāti apdrošināms.

Savukārt, lai sekmētu zvērinātu advokātu profesionālās kvalifikācijas celšanu, likuma grozījumu projekts paredz, ka zvērinātam advokātam viena kalendārā gada laikā profesionālās kvalifikācijas celšanai ir jāvelta ne mazāk kā sešpadsmit akadēmiskās stundas. Vienlaikus ir paredzētas arī bargākas sankcijas par šī pienākuma neievērošanu, proti, Disciplinārlietu komisijai būs tiesības lemt par advokāta nosūtīšanu uz kvalifikācijas pārbaudi. «No nākamā gada tiks stiprināta zvērinātu advokātu loma civilprocesā, jo spēkā stāsies grozījumi Civilprocesa likumā, kuri paredz, ka lietās par kapitālsabiedrību dalībnieku vai akcionāru sapulces lēmumu atzīšanu par spēkā neesošiem un lietās, kas izriet no saistību tiesībām, ja prasības summa pārsniedz 150 tūkst. eiro, fiziskās personas un juridiskās personas pirmās instances tiesā un apelācijas instances tiesā lietas kārto pašas vai ar advokāta starpniecību. Šis ir nākamais solis uz advokātu procesa koncepcijas ieviešanu, lai sašaurinātu to personu loku, kuras ir tiesīgas kārtot klienta lietu citu kategoriju civillietās pirmās instances un apelācijas instances tiesās, tādējādi nodrošinot profesionālu tiesvedības procesu un paātrinot lietu izskatīšanu,» skaidro M. Liguts.

Elīna Pankovska